

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

**INTERVJU
PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
ZA TISKOVNO AGENCIJO FENA (Bosna in Hercegovina)
(18. februar 2007)**

Kako bi ocenili odnose med državama po vstopu Slovenije v EU, glede na nekatere ocene - posebej v BiH, da je v preteklih letih prišlo do stagnacije v sodelovanju med Slovenijo in BiH?

Vsekakor je stanje odnosov med Slovenijo ter Bosno in Hercegovino zelo dobro, tako na področju gospodarskega sodelovanja kot tudi na številnih drugih področjih. Res je, da dialog na najvišji ravni morda ni v celoti sledil tej dinamiki, saj bo tokratni obisk prvi obisk slovenskega predsednika vlade v BiH po letu 1997 in nasploh prvo srečanje na tej ravni po letu 2004, ko je bil na obisku v Sloveniji tedanji predsednik Sveta ministrov BiH gospod Adnan Terzić.

Vendar pa je v tem času dialog, ter povsem konkretno sodelovanje na drugih ravneh, zlasti na nižjih, bolj operativnih ravneh, potekal nemoteno. Verjamem, da lahko tako slovenski vstop v Evropsko unijo na eni, ter nedavna vključitev BiH v CEFTA na drugi strani, izkoristita obe državi in izrazito pospešita medsebojno sodelovanje. Prav s tem namenom bo močno vladno delegacijo, v kateri bodo tudi nekateri ministri, spremljala skoraj devetdesetčlanska delegacija iz več kot sedemdesetih slovenskih podjetij in institucij, ki že poslujejo z tukajšnjimi podjetji in želijo to sodelovanje še nadgraditi ali pa, ki bi želeli tako sodelovanje šele vzpostaviti. Pričakujem, da bodo tako pogovori, ki jih bom imel s svojimi sogovorniki v Sarajevu, kakor stiki, ki jih bodo ob tej priložnosti imeli gospodarstveniki obeh držav, dali nov zagon dvostranskim odnosom.

Slovenija je bila prva med tujimi vlagatelji in ena izmed najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnerjev BiH. Danes je situacija nekoliko drugačna. Kako v Sloveniji ocenjujete današnje gospodarsko sodelovanje z BiH?

Torej, gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in BiH je tudi danes na zelo visoki ravni. Skupna blagovna menjava med državama je v prvih enajstih mesecih leta 2006 znašala 730 mio €. V preteklem letu se je, v primerjavi z letom poprej, uvoz blaga iz BiH v Slovenijo povečal za 73%, prav tako se je povečal tudi slovenski izvoz v BiH. Res je, da le za 14% in pri tem nekoliko zaostaja za rastjo izvoza naše države v ostale države regije.

Skupna vrednost slovenskih investicij v BiH je novembra 2006 znašala 322 mio €, kar predstavlja 9% vseh slovenskih neposrednih naložb v tujino. Slovenija si bo prizadevala, da v prihodnje izboljša položaj četrte največje investitorke v BiH, katerega trenutno zaseda. Zato me še posebej veseli, da bomo ob tej priložnosti tudi uradno odprli naložbo DrogeKolinske - tovarno Argeta v vrednosti 27 mio €, ki je največja slovenska in druga največja tuja investicija v BiH v letu 2006.

Seveda pa moramo upoštevati, da se tržišče BiH v zadnjih letih šele dobro odpira. Kot sem že omenil, pričakujemo, da se bo tudi zaradi nedavnega vstopa BiH v CEFTA ter komplementarnosti obeh gospodarstev tesnejše povezovanje potencialov obeh držav v prihodnje še stopnjevalo. Temu pa je namenjen tudi tokratni obisk.

Eno izmed vprašanj, ki še naprej obremenjuje gospodarske in celotne odnose, je vprašanje starih deviznih vlog državljanov BiH v Ljubljanski banki. V luči Vašega obiska v Sarajevu je Združenje varčevalcev najavilo proteste v Sarajevu. Kako Vi gledate na možno rešitev tega problema?

V Sloveniji se zavedamo občutljivost vprašanja deviznih vlog za posameznike, varčevalce. Kljub temu pa je potrebno vedeti, da si ne Republika Slovenija, ne Ljubljanska banka oziroma Nova Ljubljanska banka nista prisvojili deviznih vlog nekdanje Ljubljanske banke v Sarajevu. Upoštevati je potrebno dejstvo, da so bili devizni prihranki prek tedanje Narodne banke BiH deponirani pri tedanji Narodni banki Jugoslavije. Torej, niso bili preneseni v Slovenijo, kot se to pogosto zmotno predstavlja v javnosti. Prav tako so bila dinarska posojila porabljena v BiH in ne v Sloveniji. Zato je tu težko govoriti o odgovornosti Republike Slovenije.

Dodatno so to vprašanje zapletli še posegi Federacije BiH v status nekdanje Ljubljanske banke d.d. - Glavne podružnice Sarajevo, na katere Republika Slovenija ni imela nobenega vpliva. Želeli bi si, da se v javnosti v zvezi s tem vprašanjem ne bi ustvarjala nerealna pričakovanja.

Ob tem pa velja izpostaviti današnji podpis socialnega sporazuma, s katerim je Slovenija pokazala, da želi v dobri veri in, lahko bi rekli tudi velikodušno, reševati vprašanja, ki so posledica razpada nekdanje skupne države. Seveda pri tem ne gre pozabiti tudi slovenskih investicij v gospodarstvo BiH, kot je danes uradno odprta tovarna DrogeKolinške, ki prav tako zagotavljajo številna delovna mesta - kakršnih naj bi bilo po nekaterih ocenah doslej ustvarjenih okoli 7000, ter pozitivno vpliva na gospodarsko stanje v državi.

Eno izmed vprašanj, ki ima v BiH prav tako negativne odmeve na odnose med Slovenijo in BiH, v smislu zahtev po bojkotu slovenskih podjetij in proizvodov na tržišču BiH, je vprašanje izgradnje džamije oziroma islamskega centra v Ljubljani. Ali bo to vprašanje kmalu razrešeno?

Menim, da je potrebno aktivni dialog in partnersko sodelovanje med verskimi skupnostmi v Sloveniji, vključno z islamsko skupnostjo, še nadalje okrepiti. Islam lahko s svojimi pozitivnimi nauki pomaga sodobni družbi, da živi bolj polno življenje. Žal, smo v današnjem času večkrat priča primerom, ko se Islam izrablja za politične in ideološke namene. Menim, da je potrebno storiti več, da bi bili naporu islamske skupnosti na področju kulture, izobraževanja, solidarnosti ter dobrodelnih aktivnosti poznani širšemu krogu ljudi.

Glede na to, da bo medkulturni dialog tudi ena izmed prednostnih nalog našega predsedovanja Evropski uniji je slovenska vlada v ta namen ustanovila posebno delovno skupino, katero sestavljajo številni posamezniki iz Slovenije in tujine. Med njimi je bil k sodelovanju povabljen tudi predstavnik islamske skupnosti v Sloveniji.

Eno izmed osrednjih vprašanj, ki zadevajo islamsko skupnost v Sloveniji je načrtovana izgradnja islamskega kulturnega centra. To vprašanje, ki je nerešeno že dlje časa, je v pristojnosti lokalne skupnosti – Mestne občine Ljubljana. Po končanih lokalnih volitvah in vzpostavitvi nove mestne oblasti so bili storjeni nekateri koraki v smeri dokončne ureditve tega vprašanja. Tako je bila s strani Mestne občine Ljubljana ponujena nova lokacija, katero so tudi predstavniki islamske skupnosti ocenili kot boljšo od prvotne. V vladi pričakujemo, da bodo vsi vpleteni v reševanje tega vprašanja kmalu našli dogovor, ki bo sprejemljiv za vse.

Pri tem želim omeniti še to, da je Državni zbor RS v začetku tega meseca sprejel nov Zakon o verski svobodi, s katerim vlada želi zagotoviti bolj jasno, sistematično in učinkovito ureditev položaja verskih skupnosti, kakor tudi načine njihovega financiranja. Prav tako bo s pomočjo nove davčne zakonodaje mogoče okrepiti finančni položaj islamske skupnosti, saj se tu država odpoveduje delu dohodnine, ki ga davčni zavezanci lahko namenijo posamezni civilno-družbeni organizaciji ali verski skupnosti.

Kar pa zadeva nekatere pozive k bojkotu slovenskih izdelkov v BiH, želim posebej poudariti, da si Slovenija prizadeva reševati odprta vprašanja v evropskem duhu in z dialogom. Zato menim, da tovrstno ravnanje ne koristi nikomur.

BiH se nahaja v procesu številnih reform, katere mora izvesti, če želi izpolniti predpogoje za sklenitev Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma z EU. Ali lahko Slovenija kako pomaga BiH na poti v EU?

Vsekakor. Slovenska stališča do nadaljnje širitve Evropske unije so dobro znana. Zato nas veseli, da so bile na zadnjem zasedanju Evropskega sveta v Bruslju sprejete jasne zaveze o nadaljnji širitvi povezave na države Zahodnega Balkana. Slednja bo tudi ena izmed rdečih niti našega predsedovanja Evropski uniji. Jasno je, da bodo države, ki se bodo hotele vključiti v povezavo, morale izpolnjevati zahtevane pogoje. Pred nekaterimi izmed njih je še dolga pot, vendar pa je ključnega pomena, da ostaja ta možnost še naprej odprta. V nasprotnem primeru perspektiva za te države ni najbolj optimistična.

Slovenija pričakuje, da bo v BiH kmalu doseženo politično soglasje, potrebno za sprejem policijske in drugih reform. S tem bi omogočili čimprejšnjo sklenitev Stabilizacijsko-pridružitvenega sporazuma. V Sloveniji smo še naprej pripravljeni pomagati, deliti svoje izkušnje, pri čemer bi še posebej izpostavil programe Centra za evropsko prihodnost, ki ga je Vlada Republike Slovenije ustanovila prav s tem namenom.